

Sygn. akt I C 113/19

Dnia 24 kwietnia 2019r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Grażyna Poręba

Protokolant: sekr. sąd. Urszula Bodziony - Mróz

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2019r. w Nowym Sączu

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko S. P.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz pozwanego S. P. kwotę 3.617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Z:

1) (...)

2) (...)

Dnia 24 kwietnia 2019r.

Sędzia:

Sygn. akt I C 113/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 kwietnia 2019r.

Powód (...) spółka z o.o. w W. w pozwie złożonym w dniu 13 września 2018r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym domagał się zasądzenia od pozwanego S. P. kwoty 11.757,75 zł. z umownymi odsetkami od kwoty 9.761,11 zł. w wysokości odsetek maksymalnych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, z umownymi odsetkami od kwoty 1.314,94 zł. w wysokości odsetek maksymalnych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 681,70 zł. od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu wskazanych w pozwie.

W uzasadnieniu podniósł, że 19 grudnia 2017r. strony zawarły umowę elastycznej pożyczki ratalnej na kwotę 10.000 zł., pozwany był zobowiązany do spłaty pożyczki do dnia 19 stycznia 2018r., czego nie uczynił.

Wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty i skierowania sprawy do rozpoznania do sądu według właściwości ogólnej, powód w piśmie procesowym z dnia 21 listopada 2018r. wyjaśnił, iż dochodzone pozwem kwoty to: 9.761,11 zł. tytułem należności głównej, 681,70 zł. tytułem skapitalizowanych odsetek umownych za faktyczne opóźnienie w spłacie pożyczki, liczonych zgodnie z umową w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia

następnego po dniu wymagalności od dnia 20 stycznia 2018r. do 23 sierpnia 2018r. w stawce 14 %, 1.314,94 zł. tytułem prowizji za udzielenie pożyczki pozostałej do spłaty zgodnie z postanowieniem umowy.

Dodatkowo wyjaśnił, że pozwany w okresie od 28 marca 2018r. do 14 września 2018r. dokonał na rzecz powoda wpłat w łącznej wysokości 10.320,50 zł. z czego na poczet kapitału zaksięgowano 238,89 zł, na poczet prowizji 8.685,06 zł., oraz 1.396,55 zł. na pozostałe części składowe zadłużenia zgodnie z postanowieniami umowy.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany S. P. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

Zarzucił: nieistnienie roszczenia, brak wypowiedzenia umowy, brak wymagalności roszczenia, przedwczesność powództwa, brak wezwania do zapłaty, brak umocowania do zawarcia umowy pożyczki, brak uzgodnienia indywidualnych warunków umowy z pozwanym, w szczególności w zakresie wysokości prowizji, próbę ominięcia przepisów o odsetkach maksymalnych, poprzez narzucenie pozwanemu kosztu 10.000 zł. z tytułu prowizji, jakiego powód nigdy nie poniósł w celu zawarcia umowy, brak szczegółowego wyliczenia w jaki sposób powód zaliczył wszystkie wpłaty pozwanego i jak wyliczył kwotę roszczenia dochodzoną pozwem, złożenie niepełnej umowy, bez harmonogramu spłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. P. i powód (...) spółka z o.o. zawarli w dniu 19 grudnia 2017r. umowę elastycznej pożyczki ratalnej Z.. Powód był reprezentowany przez pośrednika (...) S.A. w S.. Umowa została zawarta na okres do 19 grudnia 2020r. Kwota pożyczki wynosiła 10.000 zł., kwota prowizji 10.000 zł., całkowity koszt pożyczki to 11.616,12 zł., całkowita kwota do zapłaty 21.616,12 zł., roczna stopa oprocentowania wynosiła 10 %, kwota miesięcznej raty wynosiła 600,45 zł. W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczkodawca zastrzegł możliwość naliczania odsetek w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie. Umowa została podpisana przez pozwanego a powód przełał na jego rzecz kwotę 10.000 zł.

Pismem z dnia 21 kwietnia 2018r. powód wypowiedział umowę i wezwał pozwanego do zapłaty kwoty pożyczki wraz z należnymi kosztami w wysokości 19.836,25 z. w trybie natychmiastowym.

/dowód: umowa i wniosek k. 14-21, wezwanie do zapłaty k. 22, dowód wypłaty pożyczki k. 23 /

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów przedłożonych przez powoda. Materiał dowodowy stanowią zatem dokumenty prywatne, których prawdziwość w ocenie sądu nie budzą wątpliwości co do zgodności ze stanem faktycznym. W szczególności potwierdzają fakt zawarcia umowy pożyczki. Dokument umowy i dokument bankowy wskazują, iż pozwany podpisał umowę pożyczki i otrzymał od powoda kwotę 10.000 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest bezzasadne i podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że pomimo doręczenia powodowi odpisu sprzeciwu i zobowiązania go do ustosunkowania się do szeregu podniesionych przez pozwanego zarzutów, powód nie złożył pisma przygotowawczego. Nie odniósł się m.in. do zarzutów przedwczesności roszczenia, braku doręczenia pozwanemu wypowiedzenia umowy, braku wykazania roszczenia co do wysokości, niewyjaśnienia w jaki sposób powód zaliczył poszczególne wpłaty pozwanego, jak zostały obliczone odsetki umowne i karne. Już z tymi zarzutami wypada się zgodzić. Wskazać należy na nieścisłości zawarte w uzasadnieniu pozwu i treści umowy pożyczki, która została zawarta nie jak twierdzi powód w pozwie na okres do 19 stycznia 2018r. tylko 19 grudnia 2020r. Następnie rzeczywiście brak jest wyjaśnienia jakie zadłużenie tj. za jaki okres i w jakiej wysokości spowodowało wypowiedzenie umowy pismem z 21 kwietnia 2018r.

W powołanym piśmie pożyczkodawca przywołał już całą kwotę, której zwrotu żądał w związku z wypowiedzeniem umowy. Nie wiadomo także jak obliczył odsetki; w piśmie z 21 listopada 2018r. powód podał, że jest to suma

odsetek umownych za faktyczne opóźnienie w spłacie pożyczki naliczone od kwoty, której jednak nie podaje i od dnia następnego po dniu wymagalności czyli 20 stycznia 2018r., co jest datą zupełnie niezrozumiałą i nie znajdującą uzasadnienia w żadnym dokumencie. Sama stopa odsetek za opóźnienie znajduje oczywiście potwierdzenie w treści umowy, jest to aktualnie 14 %, niemniej weryfikacja sumy odsetek jest niewykonalna, nieznaną jest podstawa obliczenia odsetek i okres, za który powód odsetki naliczał. W żaden sposób powód nie odniósł się do zarzutu niedoręczenia wypowiedzenia umowy i wezwania do zapłaty.

Pozwany podnosił zarzuty nieważności umowy (art. 58 k.c.) oraz niezgodności postanowień umowy niezgodnionych indywidualnie z konsumentem z dobrymi obyczajami, rażąco naruszającymi jego interesy.

Umowa pożyczki została zawarta z konsumentem co uprawnia sąd do oceny postanowień umowy pod względem jej zgodności z art. 385 ¹ k.c. zwłaszcza, iż zarzut niezgodności umowy z dobrymi obyczajami, zasadą swobody umów został wprost podniesiony przez pozwanego.

Stanowczo należy stwierdzić, iż takie nie negocjowane, jednostronnie ukształtowane postanowienia stosunku prawnego, w których poza odsetkowe koszty udzielenia pożyczki przewyższają kwotę pożyczki lub są jej równe stanowią klauzule abuzywne, naruszające zasady współżycia społecznego i dobre obyczaje.

W przedmiotowej sprawie pożyczkodawca udzielił pożyczki w kwocie 10.000 zł. równocześnie naliczając z tego tytułu, niczym nie uzasadnioną prowizję w kwocie 10.000 zł.

Nie negując prawa pożyczkodawcy do pobierania opłat za udzielenie pożyczki czy kredytu, co jest normalną procedurą przy zawieraniu tego rodzaju umów, nie można akceptować sytuacji, kiedy kwota prowizji jest równa samej pożyczce, udzielonej jak w tym wypadku na okres 3 lat.

Sąd zgadza się ze stanowiskiem pozwanego, że prowizja nie była negocjowana indywidualnie, o czym świadczy gotowy druk umowy, jest rażąco wygórowana i służy celowi obejścia przepisów prawa o odsetkach maksymalnych oraz nie znajduje potwierdzenia i uzasadnienia w faktycznie poniesionych kosztach pożyczkodawcy związanych z udzieleniem i obsługą pożyczki wypowiedzianej po kilku miesiącach od jej zawarcia.

Oczywiście w prawie polskim obowiązuje zasada swobody umów, jednak w świetle art. 353 ¹ k.c. zasada ta nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega ograniczeniom m.in. w tym sensie, że umowa nie może sprzeciwiać się zasadom współżycia społecznego i przepisom prawa. Tymczasem wskazane postanowienia umowy są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami bowiem określone przez powoda koszty nie mają żadnego faktycznego uzasadnienia i powiązania ekonomicznego z poniesionymi kosztami pożyczki.

Podmiot udzielający pożyczek nie może zupełnie dowolnie kształtować praw przy zastosowaniu gotowego wzorca umowy. W szczególności prowizja powinna służyć pokryciu kosztów rozpatrzenia wniosku, ze względów technicznych koszty te powinny mieć charakter ryczałtowy lub obliczony według czytelnych kryteriów, w przeciwnym wypadku rodzi się uzasadnione podejrzenie, że prowizja służy ukryciu innych kosztów co może być sprzeczne z art. art. 385 ¹ § 1 k.c. Nie budzi wątpliwości sądu, iż w tym wypadku prowizja służyła obejściu przepisów ustawy o zakazie pobierania odsetek za opóźnienie wyższych niż maksymalne.

Wobec powyższego postanowienie umowy dotyczące możliwości pobierania wygórowanej prowizji za udzielenie pożyczki, jako kształtujące prawa konsumenta w sposób rażąco sprzeczny z dobrymi obyczajami i zasadami współżycia społecznego nie wiążą pozwanego.

Na koniec wskazać trzeba, iż nie jest przekonujące wyjaśnienie powoda w jaki sposób dokonał zaliczenia wpłat pozwanego, po pierwsze brak podania konkretnych dat ma wpływ na brak możliwości weryfikacji odsetek, po drugie sąd nie wie co oznacza termin pozostałe części składowe zadłużenia zgodnie z postanowieniami umowy w wysokości

1.396,55 zł., na które powód zaliczył część wpłat. Być może są to odsetki, jednakże w takim wypadku kwestia ta powinna być jasno przedstawiona.

Wobec powyższego, skoro postanowienia umowy dotyczące prowizji nie wiążą pozwanego z przyczyn powołanych wyżej, kwota odsetek nie poddaje się weryfikacji, uznać należy, iż pozwany spełnił świadczenie dokonując wpłat w sumie przewyższającej kapitał pożyczki a zatem powództwo odległa oddaleniu.

Odnośnie kosztów postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, na koszty te składają się koszt zastępstwa procesowego oraz opłata od pełnomocnictwa.

Sędzia

ZARZĄDZENIE

1/ (...)

2/ (...)

3/ (...)

(...)

Sędzia.